

NORGES FOTOGRAFFORBUND

Åpenhetsrapport 2022 - Kollektiv forvaltning av opphavsrett

Denne åpenhetsrapporten gjelder forvaltning av kollektive midler på vegne av rettighetshavere blant fagfotografer. Rapporten svarer til kravene til rapportering i lov om kollektiv forvaltning og tilhørende forskrift.

Innledning

Norges Fotografforbund (NFF) ble stiftet i 1894 og er Norges største og eldste organisasjon for profesjonelle fotografer. Forbundet arbeider for å være en synlig stemme i saker som er viktige for yrkesfotografer og som bedrer deres rammevilkår. NFF jobber fagpolitisk, med opphavsrett og utdanning og gjør fotografhverdagen enklere gjennom gode og relevante tjenester.

NFF er medlemsorganisasjon i Kopinor og Norwaco, og er med det forhandlingspart for kollektive midler gjennom Kopinor og Norwaco, der vi representerer fagfotografer. Midlene fra Kopinor har fram til nå blitt forvaltet av Norske Fagfotografers Fond. Kopinor har bestemt at medlemsorganisasjonene skal utarbeide åpenhetsrapport for midlene de mottar til fordeling.

I Norwaco er NFF kun med i kategorien privatkopiering. Disse midlene fordeles til individuelle rettighetshavere via BONOs søknadsportal. NFFs åpenhetsrapport omfatter derfor ikke midlene fra Norwaco.

NFFs juridiske struktur og styringsstruktur

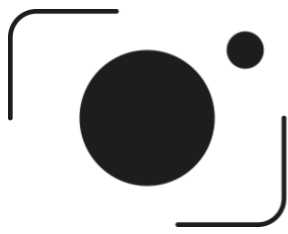
Norges Fotografforbund er en interesseorganisasjon for yrkesfotografer. Fotografer søker om medlemskap og blir tatt opp dersom visse kriterier er oppfylt. Forbundets øverste organ er Landsmøtet. Landsmøtet velger styre og ulike komiteer. NFF har 10 regionale fotograflaug og en faggruppe for reklamefotografer. Forbundet har per i dag ett årsverk i administrasjonen.

Les mer her:

Enhetsregisteret: <https://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=971317698>

Vedtekter: https://fotografforbundet.no/wp-content/uploads/Lover_NFF_2022.pdf

Opplysninger om alle enheter som organisasjonen eier eller kontrollerer direkte eller indirekte, helt eller delvis.

NORGES FOTOGRAFFORBUND

Norske Fagfotografers Fond:

Ble etablert i 1981 for å ivareta og fordele de midlene som blir tildelt fra Kopinor og Biblioteksvederlagsfondet hvert år. Fondet er regnskapspliktig overfor Kultur- og likestillingsdepartementet. NFFs landsmøte oppnevner styret i fondet. Etter ny lov om kollektiv forvaltning er det medlemsorganisasjoner, som NFF, som er ansvarlig for forvaltningen av de kollektive midlene som blir tildelt. NFF vil videreføre praksisen med at Norske Fagfotografers Fond behandler søknader og innstiller til fordeling av midlene fra Kopinor. På den måten bruker vi eksisterende og velfungerende systemer. Det ble presisert i lovproposisjonen at slike ikke skulle brytes ned. Norske Fagfotografers Fond vil fortsatt være ansvarlig for forvaltningen av bibliotekvederlag, som ikke er omfattet av lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv.

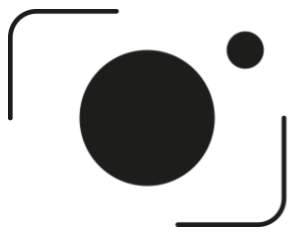
Jac. Bruns Minnefond/Fotografiens hus:

Ble opprettet i 1998 etter søknad fra NFF til Norske Fagfotografers Fond. Målet var å sette NFF, eventuelt sammen med de andre fotograforganisasjonene, økonomisk i stand til å leie eller etablere et fotografiens hus, som skal komme samtlige fotografer til gode, uavhengig av medlemskap. Fotografiens Hus ble etablert i Rådhusgata 20 i Oslo i 1999, og huser både gallerivirksomhet og møterom til leie for fotografer og nærliggende virksomhet. NFF har også kontorplass her. Fram til utgangen av 2022, har Fotografiens Hus vært driftet av NFF. To årsverk har til sammen driftet NFF og Fotografiens Hus. Fra 2022 ble Jac. Bruns Minnefond, og med det Fotografiens Hus, skilt ut fra NFF som egen virksomhet, blant annet for å tydeliggjøre at Fotografiens Hus er for hele fotofeltet, ikke bare medlemmer i NFF. Ifølge vedtektene skal daglig leder i NFF være styremedlem i Jac. Bruns minnefond. Vedtektene er vedtatt av og kan kun endres av, Norske Fagfotografers Fond og NFF. Fra og med 2023 er det ett årsverk hver i NFF og Fotografiens Hus, med en tilsatt i hver organisasjon.

Kilder for vederlagsmidler

NFF og rettighetshaverne organisasjonen representerer får vederlagsmidler via

- Kopinor
 - Se nærmere beskrivelse under.
- Bibliotekvederlagsordningen
 - Dette vederlaget forvaltes på vegne av NFF av Norske Fagfotografers Fond. Bibliotekvederlaget er ikke knyttet opp til faktisk kopiering, men er et kulturpolitisk virkemiddel over statsbudsjettet, og omfattes ikke av loven om kollektiv forvaltning.
- Norwaco

NORGES FOTOGRAFFORBUND

- En del av vederlagsmidlene i kategorien privatkopiering går til individuelle rettighetshavere innen fotografi. Etter avtale med NFF blir disse fordelt via BONO's søknadsportal sammen med andre privatkopieringsmidler. 164 søknader for verkstypen fotografi ble tildelt midler gjennom denne ordningen i 2022, totalt kr. 1 869 272. BONO utarbeider åpenhetsrapport som inkluderer disse midlene.
- Per i dag får ikke NFF kollektive midler i flere kategorier fra Norwaco.

Kopinor samler inn vederlag for bruk av kopiering av åndsverk. De vurderer og gjennomfører individuell fordeling av vederlag på våre områder. De midlene som ikke kan fordeles individuelt på vårt område er det NFF som har ansvar for å forvalte. Forvaltningen har i sin helhet vært delegert til Norske Fagfotografers Fond til og med regnskapsåret 2022. Etter ny lov om kollektiv forvaltning, vil NFF ha et overordnet ansvar for forvaltningen og for utarbeiding av åpenhetsrapport, men vil fortsatt bruke Norske Fagfotografers Fond til søknadsbehandling og vurdering. På den måten bryter vi ikke ned eksisterende og velfungerende systemer, slik det er presisert i lovproposisjonen at man ikke skal gjøre. Mer om dette lenger ned.

Vederlag fra Kopinor fordelt på kopierte områder:

Områder	NFF
Skole, fotokopiering	864 846
Skole, digital kopiering	3 134 435
Kommunale musikk- og kulturskoler	3 211
Voksenopplæringen	913
Universiteter og høyskoler	110 612
Statsadministrasjonen, fotokopiering	46 173
Kommunal og fylkeskommunal adm.	50 746
Den norske kirke	9 809
Arbeidsgiverorganisasjonen Spekter analog	13 851
Norges kristne råd, fotokopiering	599
Norges kristne råd, projektor	3 214
Musikkorps	0

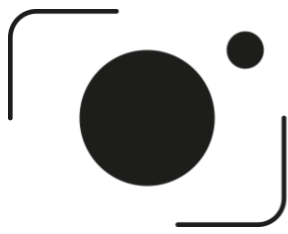
NORGES FOTOGRAFFORBUND

NHO	10 321
Statsadministrasjonen, digital kopiering	0
Finansforetak	4 708
Bokhylla	213 334
Kor	0
Gjensidighetsavtaler mm.	16 317
Annet opphavervederlag	38 088
Annet utgivervederlag	0
Kommunal og fylkeskommunal administrasjon, digital	0
Den norske kirke, digital kopiering	172 390
Totalt	4 693 567

Vurderinger og vedtak etter ny lov om kollektiv forvaltning

Nytt hovedprinsipp for medlemsorganisasjoner er individuell fordeling av vederlag. Men fotografier og illustrasjoner er i en særstilling, ettersom det er manglende datagrunnlag rundt bruk. Dersom medlemsorganisasjonene, som NFF, ikke finner et egnet grunnlag for å fordele hele eller deler av rettighetsvederlaget individuelt, vil slikt vederlag anses å være ikke-fordelbart og kan benyttes kollektivt innenfor retningslinjene av den nye loven. Det vil si at tre år etter innkrevingsåret vil dette kunne benyttes etter prinsipper vedtatt av organisasjonen, f.eks. kollektiv fordeling. Forarbeidene til loven oppfordrer medlemsorganisasjonen til å utarbeide en bransjestandard basert på eksisterende praksis og kunnskap. I lovproposisjonen står det at eksisterende og velfungerende systemer ikke skal brytes ned. Det er videre et viktig prinsipp at medlemmer og ikke-medlemmer skal behandles likt.

Ettersom det er manglende datagrunnlag rundt bruk av fotografier, og av den grunn vil være midler som ikke lar seg spore til rettighetshaver, har NFF drøftet grundig hvordan disse på best mulig vis skal forvaltes. Et alternativ var å overføre alle Kopinor-midler til individuell fordeling gjennom BONO, basert på analogier. I 2020 og 2021 var det i overkant av 100 fotografer hvert år, som fikk tildelt midler fra Norwaco gjennom denne portalen. I 2022 164 fotografer. Et meget begrenset antall tildelinger sett i lys av det totale antall fotografer som arbeider i Norge. Det er per i dag 8152 som er registrert med næringskode 74.2, fotografvirksomhet i Brønnøysundregisteret. Med en slik bruk av midlene fra Kopinor, ville eksisterende og velfungerende systemer bli brutt ned. NFF sine tjenester overfor fotografer og fotofeltet (se beskrivelse under) ville bli vanskelig å

NORGES FOTOGRAFFORBUND

oppretholde, og driften av Fotografiens Hus må i så fall trolig avvikles. Tilskuddet fra fondet til andre organisasjoner og enkeltpersoner/prosjekter vil også falle bort med individuell fordeling basert på analogier. Kopinor, som hittil har fordelt midlene til medlemsorganisasjonen, har bekreftet at de ikke har nødvendig data om bruk for å foreta en rasjonell og rettferdig fordeling av vederlagene for bruk av fotografier og illustrasjoner.

Landsmøtet i NFF 2023 vedtok derfor, med overveldende flertall, at en tilnærmet videreføring av dagens ordning, med tilpasninger i henhold til loven, vil være det mest hensiktsmessige og rettferdige. Det vil si en kollektiv fordeling. Følgende ligger til grunn for vedtaket:

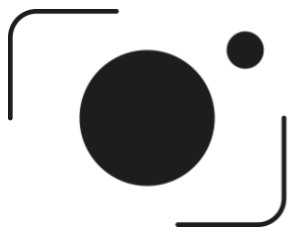
- NFF overtar ansvaret for at en kollektiv fordeling gjennomføres innenfor rammen av loven.
- Fotografiens Hus får tildelt driftsmidler for å være et galleri som er åpent for allmennheten, gjennomføre kulturelle og sosiale tiltak rettet mot fotografer og andre, og å tilby aktiviteter til skolemiljøer på forskjellige nivå.
- Norske Fagfotografers Fond tar imot og behandler søknader om tilskudd.
- Midlene skal komme fotografer til gode uavhengig av medlemskap.
- NFF er ansvarlig for å utarbeide en årlig åpenhetsrapport som viser hvordan midlene er forvaltet.

Det er viktig for NFF at:

- både medlemmer og ikke-medlemmer, og utenforstående opphavere, nyter godt av vederlagsmidlene gjennom tildelinger og annen bruk av midlene til feltets beste. (Se vår beskrivelse med eksempler på hva NFF gjør for hele fotograffeltet)
- informasjon om dette når ut til både medlemmer og ikke-medlemmer.
- det gjennomføres kulturelle og sosiale tiltak, og utdanningsmessige ytelser gjennom driften av Fotografiens Hus. Her tilbys gratis utstillingsplass for fotografer innen ulike sjangere, og samtidig et gratis utstillings- og aktivitetstilbud til allmennheten, skoleklasser og høyskole-/universitetsstudenter i utdanningsøyemed.
- at vi ikke bryter ned eksisterende og velfungerende systemer, slik lovproposisjonen er tydelig på at ikke skal gjøres.

Før videre fordeling kan medlemsorganisasjonene gjøre følgende typer fradrag:

- til administrasjon, knyttet til arbeidet med å fordele vederlag

NORGES FOTOGRAFFORBUND

- til utdanningsmessige, sosiale og kulturelle ytelser, herunder kollektiv fordeling blant annet i form av stipend.

Norske Fagfotografers Fond har stått ansvarlig for forvaltningen av de kollektive midlene i 2022, og vil fortsatt benyttes i forvaltningen fra 2023, men med NFF som ansvarlig for fordelingen av Kopinor-midlene. Nedenfor er derfor en oppsummering av Norske Fagfotografers Fonds virksomhet i 2022.

Norske Fagfotografers Fonds virksomhet i 2022

Norske Fagfotografers Fond (Fondet) har til formål å støtte prosjekt som fremmer fotografiet og fotografiets stilling i vårt kulturliv. Fondet skal også støtte drift av Norges Fotografforbund og tildele reise- og arbeidsstipender for norske fagfotografer og understøtte eldre fotografer og deres etterlatte. Støtte gis uavhengig av om fagfotografen er tilknyttet en organisasjon eller ikke.

I vedlagte årsberetning for Norske Fagfotografers Fond 2022 er driften beskrevet.

Regnskap 2022 for Norske Fagfotografers Fond

Årsregnskap 2022 for Norske Fagfotografers Fond er vedlagt denne åpenhetsrapporten.

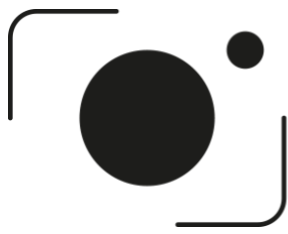
Totalt sett hadde Norske Fagfotografers Fond kr 6 262 007 i inntekter. Virksomheten i Fondet baserer seg på inntekt fra to kilder, bibliotekvederlag (25 % av fondets inntekt i 2022) og vederlag for kopiering fra Kopinor (75%). Det utgjorde i 2022 kr 1 568 440 i bibliotekvederlag og kr 4 693 567 i vederlag fra Kopinor. Lov om kollektiv forvaltning omfatter midler fra Norwaco og Kopinor (her er kun Kopinor relevant).

Bibliotekvederlaget er ikke knyttet opp til faktisk kopiering, men er et kulturpolitisk virkemiddel over statsbudsjettet. I regnskapet beskrives derfor dette som inntekt fra Kulturdepartementet. Ettersom det kun er Kopinor-midlene, som omfattes av loven, vil denne rapporten konsentrere seg om disponering av disse midlene.

Det er ikke utarbeidet separat regnskap for hvert av de to områdene. Vi anser at kostnader knyttet til fondets virksomhet er fordelt prosentvis basert på de to inntektskildene, henholdsvis 25 % og 75%.

Det er ikke krav om å lage kontantstrømoppstilling for små foretak. Ettersom NFF verken delte ut midler eller hadde kostnader knyttet til utdeling av midler i 2022, er det heller ikke laget kontantstrømoppstilling.

Kostnader til forvaltning i Norske Fagfotografers Fond i 2022 var på kr 277 167. Netto finansposter en inntekt på kr 64 616. Summen av disse er kr 212 551. Vi viser til prosentvis kostnadsfordeling ovenfor på 75 %, som utgjør kr 159 413 av totale kostnader. Midler som er fordelt kommer i tillegg. Se ellers regnskapet til fondet.

NORGES FOTOGRAFFORBUND

I note 4 til regnskapet står en oversikt over bevilgninger fra fondet. Fotografiens Hus er her omtalt som Jac. Bruns Minnefond. En presisering av det som i noten omtales som Øvrige bevilgninger, prosjekter på kr 1 557 000, vil kunne leses på [fondets nettside](#).

Lisens og bruksrettigheter, eierskap til enheter

Fondet forvalter ingen rettigheter og får derfor ingen søknader om lisenstillinger. Fondet har ikke eierskap eller kontroll, direkte, indirekte, helt eller delvis over noen enheter. Men vedtektene i Jac. Bruns minnefond står det at styreleder i Norske Fagfotografers fond også skal være styreleder i Jac. Bruns minnefond.

Beløp som tilfaller rettighetshavere

Kopinor har vurdert og gjennomført individuell fordeling før vederlagsmidler blir overført til Norske Fagfotografers Fond (og fra nå av til NFF). Vi har beskrevet over hvordan det i dag ikke foreligger statistikkgrunnlag i Kopinor som kan spore rettighetshaver til verkene. NFF har vurdert bruk av analogier (slik som midlene fra Norwaco blir fordelt gjennom BONO), men Landsmøtet i NFF har vedtatt at midlene kommer feltet bedre til gode gjennom etablert praksis.

Kopinor har gått inn for en garanti av individuelle vederlagskrav på vegne av sine fordelingsorganisasjoner. Dette betyr at individuelle krav, innenfor treårsperioden det er mottatt vederlag for, skal rettes mot Kopinor. Summen av eventuelle krav som kommer vil bli trukket fra på neste fordeling fra Kopinor.

Samarbeid med andre kollektive forvaltningsorganisasjoner

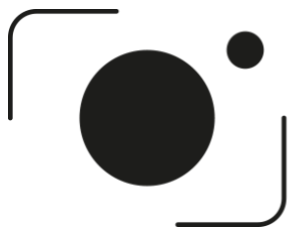
Norske Fagfotografers Fond, har ingen økonomiske samarbeid med andre kollektive forvaltningsorganisasjoner, ut over det som alt er beskrevet.

Norges Fotografforbund 2022 og Fotografiens Hus 2022

Vi har tidligere beskrevet at det er medlemsorganisasjonene som nå overtar ansvaret for fordelingen av kollektive midler som kollektive forvaltningsorganisasjoner, som Kopinor, ikke har data for å kunne fordele til rettighetshavere direkte. Ettersom NFF nå skal overta det overordna ansvaret for bruken av disse midlene, inkludert å utarbeide åpenhetsrapport, og samtidig mottar driftsstøtte fra blant annet disse midlene, vil vi også rapportere på driften av NFF.

Årsrapport og regnskap 2022 for NFF, inkludert Fotografiens Hus (FH), ligger som vedlegg. Fra og med 2023 vil det være et eget regnskap og årsrapport for Fotografiens Hus.

Regnskap 2022 for NFF, inkludert FH

NORGES FOTOGRAFFORBUND

De totale inntektene beløper seg til kr 4 896 164, hvorav kr 2 857 003 kommer fra fondstilskudd. Resten er konferanseinntekter, diverse salg og medlemskontingenter.

Fondsinnjektene er fordelt på administrasjon og drift av NFF, Fotografiens Hus og diverse prosjekt (se note 1). Prosjektene kommer hele fotofeltet til gode. 75% av fondsinnjektene kommer fra Kopinor-midler. Det utgjør følgende oversikt:

Fondstilskudd øremerking	Total sum	Sum fra Kopinor-midler (75%)
Administrasjon og drift av NFF	Kr 900 000 *	Kr 675 000
Fotografiens Hus, galleriet	Kr 1 415 000*	Kr 1 061 250
Diverse prosjekt	Kr 5 42 000 **	Kr 406 500
Sum Kopinor-midler		2 142 750

*Midler tildelt NFF og Fotografiens Hus fra Norske Fagfotografers Fond for regnskapsåret 2022.

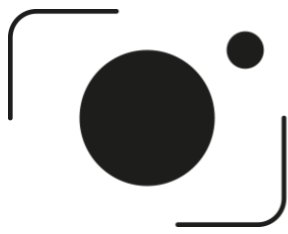
**Midler som er tildelt tidligere, men som er brukt i i regnskapsåret 2022.

Informasjon om kostnadene i forbindelse med forvaltning av rettigheter og andre tjenester som organisasjonen yter rettighetshavere

NFF forvaltet ikke rettigheter i 2022, og hadde dermed ingen kostnader forbundet med rettighetsforvaltning. Dette ble gjort av Norske Fagfotografers Fond. Med den nye loven vil dette kunne forandre seg, selv om NFF fortsatt vil benytte seg av Norske Fagfotografers Fond i forvaltningen videre.

NFF yter imidlertid mange tjenester overfor rettighetshavere – yrkesfotografer som gruppe, uavhengig av medlemskap i NFF. Dette vil komme tydeligere fram av regnskapet for 2023. Vi har lagt til grunn at 80 % av den totale innsatsen til NFF skal komme hele fotomiljøet til gode, uavhengig av medlemskap, mens 20 % er kun rettet mot medlemmer. Finansieringen av det organisasjonsinterne arbeidet gjøres av medlemskontingent og eventuelle overskudd av våre arrangement.

Det er lagt til grunn av vi kan bruke de kollektive midlene til organisasjonstilskudd. Ettersom det ikke finnes data som kan spore midlene til rettighetshaver, vil midlene på denne måten komme fotofeltet til gode uavhengig av medlemskap. Dette er en etablert og velfungerende praksis, og Kopinor garanterer for eventuelle individuelle krav som kommer i treårsperioden etter innkreving. Dersom et slikt krav kommer, må vi tilpasse budsjettet etter dette når vi eventuelt får trekk for det. Det er svært lite sannsynlig at kravene blir av en slik størrelsesorden at det ikke blir håndterbart.

NORGES FOTOGRAFFORBUND

Arbeidet NFF har gjort er beskrevet i årsrapporten, men vi nevner her eksempler på oppgaver i 2022 som kom hele feltet til gode og som er åpne for hele feltet:

- Kulturpolitisk og interessepolitisk arbeid for fotofeltet
- Webinarer om tematikk som er relevant for hele fotofeltet.
- Utarbeidelse av maler for kontrakter, standardvilkår, GDPR mm.
- Prosjektledelse for å utarbeide nettside for flere fotograforganisasjoner.
- Bokprosjektet «Norsk fotohistorie», medlem i styringsgruppe og videreformidler tilskudd til prosjektet.
- Fotografiens Hus – galleri med utstillinger, kunstnersamtaler, verksteder, skolebesøk- og samarbeid, samt møterom til disposisjon. Ble skilt ut med eget organisasjonsnummer fra 2022, men ble ut 2022 fortsatt administrert av de to samme ansatte som NFF. Se mer i årsrapporten.
- Ansvarlig for fire faste sider i magasinet Fotografi.
- Informasjonsarbeid gjennom sosiale medier og nettsider.
- Bindeledd og samarbeidspartner for mange aktører innen fotonæringen og andre samarbeidende organisasjoner.
- Forhandlingspart med Kopinor, Norwaco og bibliotekvederlag.
- Internasjonalt fagpolitisk arbeid gjennom aktivt medlemskap i Federation of European Photographers (FEP) og World Photographic Cup.
- Landstreffet FOKUS, med workshops, foredrag mm. NM for profesjonelle fotografer - Landskonkurransen i fotografi. Begge er også åpne for ikke-medlemmer.

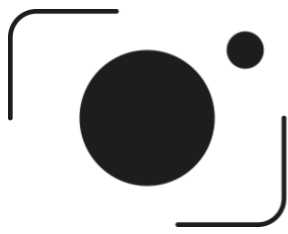
Samarbeid med andre kollektive forvaltningsorganisasjoner

NFF er medlem i to kollektive forvaltningsorganisasjoner, Kopinor og Norwaco. I tillegg samarbeider NFF med BONO, ved at BONO mottar Norwaco-vederlaget for de rettighetshavere NFF representerer og fordeler disse videre individuelt basert på analogier.

Erklæring om interessekonflikter og godtgjørelser

Bestemmelsene om erklæring om interessekonflikter og godtgjørelser gjelder ikke medlemsorganisasjoner, jf. Henvisninger i loven § 2 (6).

Opplysninger om bruken av beløp som blir trukket fra for sosiale, kulturelle og utdanningsmessige ytelser

NORGES FOTOGRAFFORBUND

Driften av Fotografiens Hus er i sin helhet regnet som sosiale, kulturelle og utdanningsmessige ytelser og det er derfor naturlig at dette blir trukket fra. I 2022 var de totale utgiftene til drift kr 1 721 826, hvorav kr 1 415 000 kom fra Norske Fagfotografers Fond. Norske Fagfotografers Fond består av kollektive vederlagsmidler både fra Kopinor og Bibliotekvederlagsfondet. Andelen fra Kopinor er beregnet å være Kr 1 061 250.

Deler av NFFs oppgaver regnes også som sosiale, kulturelle og utdanningsmessige ytelser. Dette er for 2022 ikke spesifisert i regnskapet, men kan bli det for senere år.

Vedlegg:

- *Årsrapport fra Norske Fagfotografers Fond 2022*
- *Regnskap 2022 Norske Fagfotografers Fond*
- *Årsrapport for NFF 2022, inkludert Fotografiens Hus*
- *Årsregnskap for NFF 2022, inkludert Fotografiens Hus*